

Upravni sud u Rijeci

UDK 347.998.85(497.5Rijeka)(094.8)

Povrat u prijašnje stanje u upravnom postupku ne primjenjuje se na materijalne rokove

Presudom od 11. srpnja 2012. Upravni sud u Rijeci odbio je tužiteljičin zahtjev radi poništenja rješenja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Direkcije, kl. UP-II-504-03/11-01/93, ur. br. 388-01-21-2 od 24. siječnja 2012., kojim je odbijena tužiteljičina žalba, a prvostupanjskim rješenjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Područnog ureda u P., kl. UP/I-504-03/11-01/14, ur. br. 338-18-13-11-2 od 28. listopada 2011., odbijen je tužiteljičin zahtjev za priznavanje prava na naknadu troškova liječenja u inozemstvu (Ljubljana, Slovenija) u iznosu od 14.828,84 eura na teret sredstava Zavoda.

Tužiteljica tvrdi da nije imala vremena za proceduru traženja prethodnog odobrenja tuženika za liječenje u inozemstvu i da se njezin zahtjev prvostupanjskom tijelu trebao ujedno smatrati prijedlogom za povrat u prijašnje stanje. Tužiteljica predlaže da Sud poništi osporeno rješenje i vrati predmet prvostupanjskom tijelu.

Među strankama je sporno jesu li prvostupanjsko i drugostupanjsko tijelo u upravnom postupku tužiteljičin zahtjev podnesen prvostupanjskom tijelu trebali tretirati kao prijedlog za povrat u prijašnje stanje u odnosu na to nepodnošenje zahtjeva prije odlaska na liječenje u inozemstvo.

Sud je utvrdio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Materijalnopravne odredbe relevantne za rješavanje spora sadržane su u Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu (NN 50/09, 118/09, 4/10, 13/10, 14/10, 1/11, 16/11, 31/11, 93/11). Troškovi zdravstvene zaštite korištene u inozemstvu terete sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja (ovdje tuženika) samo ako je ta zdravstvena zaštita korištena u skladu sa Zakonom o obveznom zdrav-

stvenom osiguranju i Pravilnikom, na osnovi potvrde o pravu na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu iz čl. 7/1. i 7/2. Pravilnika. Osigurana osoba mora ostvarivanje tog prava zatražiti prije odlaska na liječenje u inozemstvo. Rok za ostvarivanje tog prava je materijalni rok, tj. rok kojim se određuje razdoblje u kojem neka osoba može steći ili izgubiti neko pravo.

U pogledu povrata u prijašnje stanje u ovom su sporu relevantne odredbe čl. 82/1.–3. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09), a odnose se na propuštanje procesnog roka za obavljanje pojedine radnje. Tužiteljica nije bila isključena od poduzimanja procesne radnje.

Primitak u hrvatsko državljanstvo, dokazivanje pripadnosti hrvatskom narodu

Presudom Upravnog suda u Rijeci od 23. svibnja 2012. odbijen je kao neosnovan tužiteljev zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo. Rješenjem Ministarstva unutarnjih poslova, br. 511-01-203-UP/I-1/7140/9-08 od 7. studenog 2011., odbijen je tužiteljev zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo.

Tužitelj je podnio tužbu u kojoj osporava zakonitost tuženikove odluke, ali nije mogao dostaviti dokaz da se prethodnih godina u pravnom prometu izjašnjavao kao pripadnik hrvatskog naroda, tj. ne posjeduje pisanu ispravu iz prethodnih godina u kojoj bi bila navedena njegova narodnost. Tuženik smatra da to nije točno jer je to mogao učiniti prilikom popisa stanovništva 1991. ili na neki drugi način. Tek se 2008. prvi put deklarirao kao hrvatski državljanin kada je sklopio brak u 41. godini života, a iste godine odbijen mu je posljednji zahtjev za produženje privremenog boravka te je tek tada zatražio hrvatsko državljanstvo. Za svoje roditelje upisao je da su po narodnosti Bošnjaci, a nije sudjelovao ni u jednoj od mnogobrojnih hrvatskih udruga čime je posredno mogao dokazati pripadnost hrvatskom narodu.

Sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev neosnovan.

U postupku je sporno ispunjava li tužitelj uvjete za stjecanje hrvatskog državljanstva na temelju odredbe čl. 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu. Prema toj odredbi pripadnik hrvatskog naroda koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj može steći hrvatsko državljanstvo ako udovoljava pretpostavkama iz čl. 8/1. t. 5. tog Zakona i daje pisanu izjavu da se smatra hrvatskim državljaninom.

Ustaljena pravna praksa u ovim predmetima temelji se na shvaćanju da dokaz stvarne pripadnosti nekom narodu jest deklariranje te pripadnosti u pravnom prometu (isprave, udruge), a ne rad i vjeroispovijest.

Odgodni učinak tužbe ne može biti određen za drugostupanjsko rješenje koje nije izvršno

Tužitelji su tužbom tražili poništenje drugostupanjskog rješenja Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja Republike Hrvatske, kl. UP/II-361-03/11-02/212, ur. br. 531-04-1-12-2-2 od 10. veljače 2012., kojim je povodom žalbe zainteresirane osobe poništena građevinska dozvola P.-g. županije, Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša, kl. UP/I-361-03/09-03/170, ur. br. 2170/1-03-01/4-11-12 od 20. listopada 2010., a njo-me je tužiteljima dopuštena gradnja individualne stambene građevine na z.č. 7234/2, k.o. K., i predmet je vraćen prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak.

Naknadnim podneskom zaprimljenim kod Suda 30. ožujka 2012. tužitelji su podnijeli zahtjev za odgodnim učinkom tužbe. U čl. 26/2. ZUS-a propisano je kada Sud može odlučiti da tužba ima odgodni učinak. Čl. 133. ZUP-a propisuje da se rješenje u upravnom postupku izvršava nakon što postane izvršno. Čl. 133/3. propisuje da drugostupanjsko rješenje kojim se rješava upravna stvar postaje izvršno dostavom stranci.

U konkretnom slučaju drugostupanjskim rješenjem, čiju odgodu izvršenja tužitelji traže, nije riješena upravna stvar niti je stranci određena kakva obveza, već je tim rješenjem dana uputa prvostupanjskom tijelu. Stoga tužitelji ne mogu tražiti odgodu izvršenja navedene drugostupanjske odluke. (Rješenje od 17. srpnja 2012.)

Interpretacija normi domaćih propisa europskim pravom, na primjeru trošarina

Upravni sud u Rijeci presudom je odbio tužbeni zahtjev radi poništenja rješenja Ministarstva financija, kl. UP/II-471-01/10-01/325, ur. br. 13-04/11-02 od 15. studenog 2011., radi poništenja prvostupanjskog rješenja Ministarstva financija, Carinske uprave, Carinarnice P., kl. UP/I-410-19/10-10/1, ur. br. 513-02-4492/16-10-2 od 10. lipnja 2010., kojim je od-

bijen tužitelj je zahtjev za izdavanje odobrenja za oslobođenog korisnika trošarinskih proizvoda (ekstra lakog loživog ulja).

Tužitelj u tužbi osporava zakonitost tuženikove odluke i tvrdi da ispunjava uvjet za izdavanje tog odobrenja propisan u čl. 79/1. t. 5. Zakona o trošarinama (NN 83/09; ZOT).

Među strankama ovog upravnog spora sporno je tumačenje odredbe čl. 79/1. t. 5. ZOT-a s obzirom na značenje pojma »gorivo za grijanje«. Tužitelj taj pojam interpretira u užem smislu, kao gorivo za zagrijavanje određenog prostora, dok tuženik smatra da grijanjem treba razumjeti svako oslobađanje toplinske energije, bez obzira na namjenu.

Tužbeni zahtjev je neosnovan.

Odredbom čl. 79/1. t. 5. ZOT-a propisano je da se trošarina ne plaća na energente koji se koriste za druge namjene, a ne kao pogonsko gorivo ili gorivo za grijanje. Obrazloženje uz čl. 79. ZOT-a, sadržano u Prijedlogu ZOT-a s konačnim prijedlogom Zakona (11. sjednica 6. saziva Hrvatskog sabora), referira se na Direktivu 2003/96 EEZ (*Council Directive 2003/96/EC*, OJ L 283/51, 31. 10. 2003). Stoga je prilikom interpretacije sporne odredbe ZOT-a potrebno razmotriti i relevantne odredbe Direktive. Termin »gorivo za grijanje«, po ocjeni ovog Suda, potrebno je tumačiti kao gorivo čijim izgaranjem dolazi do oslobađanja toplinske energije (unutarnje energije energenta), bez obzira na namjenu tog procesa.

Poništenje rješenja koje se temelji na nedovoljno obrazloženom nalazu medicinskog vještaka

Presudom Upravnog suda u Rijeci od 20. lipnja 2012. poništeno je rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) i predmet je vraćen na ponovni postupak drugostupanjskom tijelu. Prvostupanjskim rješenjem HZMO-a, Područne službe u G., kl. UP/I-141-02/11-01/OB: 03159640647, ur. br. 341-06-05/3-11-005414 od 16. studenoga 2011., tužiteljici nije priznato pravo iz mirovinskog osiguranja na temelju invalidnosti.

Tuženik je rješenjem, kl. 141-02/11-01, ur. br. 341-99-05/3-11-14082 od 28. prosinca 2011., odbio tužiteljčinu žalbu izjavljenu protiv prvostupanjskog rješenja. Tužiteljica osporava zakonitost tuženikove odluke i tvrdi da mišljenje višega ovlaštenog vještaka, na kojem se između ostalog temelji drugostupanjsko rješenje, ne može biti rezultat ispravnog pristupa ocjeni

tužiteljčine radne sposobnosti te da je u upravnom postupku ignorirana medicinska dokumentacija. Predlaže da Sud poništi odluku tuženika te da predmet vrati na ponovni postupak drugostupanjskom tijelu.

Na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja, Sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev osnovan. Dio obrazloženja koji se donosi na degenerativne promjene kralježnice ne referira se na precizno navedenu medicinsku dokumentaciju, pa nisu vidljivi razlozi za navedeni dio ocjene višeg vještaka.

U članku 34/1. Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 102/98, 71/99, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 94/09, 40/10, 121/10, 139/10, 61/11; ZOMO) definirana je invalidnost. U obrazloženju rješenja povodom žalbe nadležno javnopravno tijelo dužno je ocijeniti sve navode žalbe (čl. 120/3. ZUP-a).

Sud je utvrdio procesnu nezakonitost koja se sastoji u nedovoljnom obrazloženju mišljenja višeg vještaka od 15. prosinca 2011. Stoga je tužbeni zahtjev usvojen, osporena pojedinačna odluka je poništena, a predmet je, po prirodi stvari, bilo potrebno vratiti na ponovni postupak drugostupanjskom tijelu (čl. 58/1. ZUS-a). Rok za donošenje drugostupanjske odluke u ponovnom postupku određen je sukladno odredbi čl. 81/2. ZUS-a.

U ponovnom postupku nadležna tijela vezana su pravnim shvaćanjem i primjedbama ovog Suda (čl. 81/2. ZUS-a).

Uzročno-posljedična veza između stečenih predispozicija radnika i ozljede na radu

Tužitelj je podnio žalbu na rješenje Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Područni ured P., kl. UP/I-502-03/11-02/198, ur. br. 338-18-13-11-11-2 od 20. listopada 2011., kojim je u t. I. izreke odbijen tužiteljev zahtjev za priznavanje ozljede pod dg: S 22.4 višestruki prijelomi rebara kao ozljede na radu nastale prilikom poslova zavarivanja na brodu u brodogradilištu, kada je tužitelj pritom pao s visine oko 1,5 m. Tuženik, HZZO, Direkcija, rješenjem kl. UP/II-502-03/11-01/865, ur. br. 338-01-21-12-2 od 9. siječnja 2012. odbio je žalbu osiguranika (ovdje tužitelja).

Tužitelj osporava zakonitost tuženikove odluke navodeći da je u osporanim rješenjima pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešno primijenjeno materijalno pravo. Tuženik u postupku nije proveo nijedan dokaz, osim uvida u medicinsku dokumentaciju koja prileži spisu,

kako bi utvrdio je li tužiteljeva šećerna bolest dovela do njegova pada i ozljede ili je do toga došlo iz nekih drugih razloga.

Tužbeni zahtjev tužitelja je osnovan.

U predmetnom je upravnom sporu sporno je li do ozljeđivanja tužitelja (ozljede na radu) 29. kolovoza 2011. došlo zbog urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati kao posljedicu bolest ili iz nekog drugog razloga, odnosno je li navedena bolest kod tužitelja dovela do njegova pada i ozljede.

Odredbom čl. 14/1. podst. 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju propisano je da se u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za ozljedu na radu i profesionalne bolesti osiguravaju prava za slučaj priznate ozljede na radu. Odredbom čl. 35. Pravilnika propisano je da se ozljeda na radu neće priznati osiguranoj osobi iz čl. 34. Pravilnika ako je do ozljede odnosno bolesti došlo zbog, između ostaloga, urođene ili stečene predispozicije zdravstvenog stanja koje mogu imati kao posljedicu bolest.

Osnovano tužitelj u tužbi navodi da su tuženik i prvostupanjnsko tijelo bili obvezni prije donošenja osporavanih rješenja provesti dokaze o okolnostima utvrđivanja stradavanja (ozljeđivanja) tužitelja, tj. nastanka ozljede, kako bi utvrdili postojanje uzročno-posljedične veze između šećerne bolesti i ozljede, a to ni tuženik ni prvostupanjnsko tijelo nisu učinili, pa nije na nedvojbena način utvrđeno da je ozljeda na radu koju je tužitelj zadobio u uzročno-posljedičnoj vezi sa šećernom bolesti. (Presuda od 21. lipnja 2012.)

*Priredila Mateja Crnković**

* Mateja Crnković, asistentica na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: matejacrnkovic@gmail.com)